
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

עבריינות בני נוער: גורמי סיכון וחוסן - 3848

תאריך עדכון אחרון 19-09-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר לנא ג'יריס-לולו

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: ana.jeries@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הסמינר יעסוק בתופעת עבריינות והאלימות בקרב ילדים ובני נוער. נבחן את הגורמים השונים להבנת מעורבותם של בני נוער בעבריינות, שקשורים למאפייני הנער ומשפחתו, מאפייני קבוצת השווים והסביבה בה גדל הנער. בסמינר נלמד תיאוריות מרכזיות בתחום עבריינות הנוער במטרה להבין את הגורמים למעורבותם של בני נוער באלימות ועבריינות, כגון תיאורית הפיקוח החברתי, תיאורית הלמידה, תסכול- תוקפנות ועוד. במחקר מתבקשים הסטודנטים לבחור להתמקד בילדים או בבני נוער, בהורים או במורים ולבחון את אחד ההיבטים שקשורים לנושאי הסמינר. בסמינר מחקר זה נעסוק בסוגיות אלה, והתלמידים יתכננו ויבצעו מחקרים (בשיטה הכמותית) כדי לבחון שאלות מחקר הרלוונטיות לקורס.

מטרות הקורס:

מטרת הסמינר היא ללמוד כיצד לתכנן ולבצע מחקר כמותי. המחקרים בסמינר זה יהיו קשורים לתחום התוכן של עבריינות בני נוער ויבחנו שאלות מחקריות הרלוונטיות לתחום זה. הסטודנטים יתנסו בעריכת מחקר על כל שלביו: גיבוש הצעת מחקר, בניית כלי מחקר או שימוש בכלי מחקר קיימים, איסוף נתונים, ניתוח הנתונים, הסקת מסקנות והגשת דו"ח מסכם.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לבחור נושא מחקר ולנסח שאלת מחקר.
- לנסח הצעה מחקר בהירה ומדויקת הכוללת סקירת ספרות עדכנית וביקורתית.
- הצגת הצעת המחקר בכיתה.
- לאסוף ולנתח נתונים כמותיים.
- לזהות את המגבלות של המחקר ואת השלכותיו האפשריות לתחום הפרקטיקה, המדיניות והמחקר העתידי.
- להציג בכיתה את עיקרי המחקר בצורה בהירה, מדויקת, וקוהרנטית, תוך מודעות למגבלות המחקר ולהשלכותיו.
- לכתוב דו"ח מחקרי מדעי, הכולל סקירה ספרותית, הצגת נתונים, ניתוחם והדיון בהם.

דרישות נוכחות (%) :

- נוכחות מלאה ופעילה בשיעורים

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

תופעת עבריינות הנוער

תיאוריות בעבריינות נוער

מאפיינים אקולוגיים שקשורים לעבריינות

הצטלבות מיקומי שוליים: מגדר, מיעוטים ועבריינות

אלימות ברשת

חומר חובה לקריאה:

תופעת עבריינות הנוער

*חובב, מ, צור, ר, בן ברוך, ס (2022). קטינים בהליך פלילי: פוגעים, נפגעים ועדים. עמ' 23-55.
*בן ברוך, ס'. (2015). בין ענישה לשיקום: גישות ושיקולים משתנים ביחס לנוער עובר חוק בחקיקה
ובהליך המשפטי בישראל ובעולם. בתוך א. תימור, ס. בן-ברוך, א. אלישע (עורכים). נוער בבלגן. (עמ' 37-7). ירושלים: האוניברסיטה העברית.

*חובב, מ. (2015). הסדרה חוקית ואירגונית של שירות המבחן לנוער בישראל והפעלת סמכות
בטיפול. בתוך: מ, שחורי-ביטון, ו מ. חובב, (עורכים) נערים ונערות בסיכון, פגיעות חוסן ותמיכה
חברתית. (עמ' 277-328). הוצאת קשת והוצאת כמל. ירושלים.

תיאוריות בעבריינות נוער

* גוד, א. (2001). על הסטייה: הסוציולוגיה של שימוש בסמים, מיניות חריגה, עבריינות ומחלות נפש.
תל-אביב: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, פרק 3-5.

*לרנאו, חגית. עבריינות ואכיפת חוק: תיאוריה, מדיניות, ביקורת. מהדורה שנייה. חיפה: פרדס הוצאה
לאור, 2023. עמ' 139-166.

Agnew, R., & Brezina, T. (2015). *Juvenile delinquency: Causes and control*. Los Angeles, CA, USA: Roxbury Publishing Company.

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy*. New York: W.H. Freeman and Company.

- Crick, N.R. and Dodge, K.A. (1994). A review and reformulation of social information processing mechanisms in children's social adjustment. *American Journal of Association*, 115, 74-101.

*Hirschi, T. (1969). *Causes of delinquency*. Berkeley, CA: University of California Press.

מאפיינים אקולוגיים שקשורים לעבריינות

Baskin, D., & Sommers, I. (2015). Exposure to community violence and trajectories of violent offending. *Criminal Justice and Behavior*, 6, 587-609.

*Dayan, H., Khoury-Kassabri, M., & Pollak, Y. (2022). The link between ADHD and antisocial behavior: The moderating role of the protective factor sense of coherence. *Brain Sciences*, 12, 1336. <https://doi.org/10.3390/brainsci12101336>

Eseed, R., & Khoury-Kassabri, M. (2018). Alcohol use among Arab Muslim adolescents: A mediation-moderation model of family, peer and community factors.

- American Journal of Orthopsychiatry, 88(1), 88 – 98.
- *Hamner, T., Latzman, R. D., & Chan, W. Y. (2015). Exposure to community violence, parental involvement, and aggression among immigrant adolescents. *Journal of Child and Family Studies*, 24, 3247–3257.
- Khoury-Kassabri, M., Khoury, N., & Ali, R. (2015). Arab youth involvement in delinquency and political violence and parental control: The mediating role of religiosity. *American Journal of Orthopsychiatry*, 85(6), 576 – 585.
- Khoury-Kassabri, M., Zadok, I., Eseed, R., & Vazsonyi, A. T. (2020). Individual and familial factors as mediators and moderators of young children's aggressive behavior. *Children and Youth Services Review*, 105428.
- Massarwa, A., & Khoury-Kassabri, M. (2017). Serious physical violence among Arab Palestinian adolescents: The role of exposure to neighborhood violence, perceived ethnic discrimination, normative beliefs, and parental communication. *Child Abuse & Neglect*, 63, 233-244.
- Novis-Deutsch, N., Dayan, H., Pollak, Y., & Khoury-Kassabri, M. (2022). Religious belonging and observance as moderators of ADHD-related antisocial behavior and emotional distress. *International Journal of Social Psychiatry*, 68(4), 773-782. DOI: 10.1177/00207640211005501
- Pickering, L. E., & Vazsonyi, A. T. (2010). Does family process mediate the effect of religiosity on adolescent deviance? *Journal of Criminal Justice and Behavior*, 55, 1-23.
- Shechory, M. & Laufer, A. (2008). Social control theory and the connection with ideological offenders among Israeli youth during the Gaza disengagement period. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 52, 454-473.
- קרביץ-פנר, י. חורי-כסאברי, מ. אייזנשטט, מ. עמדי, ש. (2013). גורמי הסיכון לעבריינות והתנהגות אנטי-חברתית בקרב נערים המטופלים בחטיבה לקידום נוער וצעירים. *חברה ורוחה*: 33(1), 41-70.
- הצטלבות מיקומי שוליים: מיגדר, מיעוטים ועבריינות
- Chesney-Lind, M., & Morash, M. (2013). Transformative feminist criminology: A critical rethinking of a discipline. *Critical Criminology*, 3, 287–304.
- Massarwi, A. A. (2017). The correlation between exposure to neighborhood violence and perpetration of moderate physical violence among Arab-Palestinian youth: can it be moderated by parental support and gender? *American Journal of Orthopsychiatry*, 87(4), 452–462.
- *Jeries- Loulou, J. L., & Khoury-Kassabri, M. (2022). Female Arab teenagers' involvement in anti-social behavior: Intersection of perceived ethnic discrimination, sexual abuse victimization. *American Journal of Orthopsychiatry*, 92(2), 190–202.
- Jeries-Loulou, L. J. (2023). Gender discrimination towards female Arab teenagers in Israel and their involvement in severe violence: The mediating role of closeness to parents. *The British Journal of Social Work*, 53(4), 2176-2197.
- *Jeries-Loulou, L. J. (2023). The relationship between impulsiveness and indirect aggression among Arab female adolescents in Israel: The mediating role of affiliation with delinquent peers and moderating role of closeness to parents. *American journal of orthopsychiatry*.
- מור, א. (2008). ילדות בצל התעללות והורות כושלת: הקשר בין התעללות מינית ופיזית בילדות,

אמפטיה הורית לקויה והסתגלות פסיכולוגית בבגרות. מפגש לעבודה חינוכית סוציאלית, 27, 125-143.

אלימות ברשת

- *Jerries-Loulou, L. J., & Khoury-Kassabri, M. (2024). Just as Violent: Cyberbullying and In-Person Violence Compared Among Arab Youth in Israel. *International Journal of Bullying Prevention*, 1-12.
- Heiman, T., Olenik-Shemesh, D., & Eden, S. (2014). Face to face and cyberbullying: Prevalence, patterns, and risk factors in children and adolescents. *Scientific Research to the Israeli Ministry of education, Israel*.
- Khoury-Kassabri, M., Mishna, F., & Massarwa, A. (2016). Cyber bullying perpetration by Arab youth: The direct and interactive role of individual, family, and neighborhood characteristics. *Journal of Interpersonal Violence*, 1-27. doi: 10.1177/0886260516660975.
- *Mishna, F., Khoury-Kassabri, M., Gadalla, T., & Daciuk, J. (2012). Risk factors for involvement in cyberbullying: victims, bullies and bully-victims. *Children and Youth Services Review*, 34, 63-70.
- Ringrose, J., & Regehr, K. (2023). Recognizing and addressing how gender shapes young people's experiences of image-based sexual harassment and abuse in educational settings. *Journal of Social Issues*, 1-31.
- Zur, I., Khoury-Kassabri, M., & Braver, E. (2015). Cyberbullying among delinquent adolescents treated in the juvenile probation service. *Journal of Welfare and Society*, 36, 33-64. (Hebrew)

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה / סמינר / פרוסמינר / הצעת מחקר 10 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות 10 %
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה 10 %

מידע נוסף / הערות: